বিদ্যাসাগর বিশ্ববিদ্যালয়

VIDYASAGAR UNIVERSITY

Question Paper

B.A. Honours Examination 2022

(Under CBCS Pattern)

Semester - VI

Subject: SANSKRIT

Paper: C 14-T

(Sanskrit Composition and Communication)

Full Marks : 60

Time : 3 Hours

Candiates are required to give their answer in their own words as far as practicable.

The figures in the margin indicate full marks.

Vidyasagar University

१. पञ्च लघुप्रश्नानामुत्तरं संस्कृतेन देवनागरीलिप्या च समाधेयम् — 2×5=10

(क) प्रातिपदिकमिति पदेन किमवगम्यते?

(ख) विभक्तिः का? सा कुत्र व्यवह्रियते?

(ग) 'अकथितं कर्म' इत्यनेन किं ज्ञाप्यते?

(घ) 'षष्ठी शेषे' इत्यत्र शेषशब्दस्य कोऽर्थः

(ङ) वाच्यं कतिविधं कानि तानि? एकैकमुदाहरणं प्रदेयम्।

(च) कृत्यसंज्ञा केषां प्रत्ययानां भवति?

(छ) शतृशानचौ कुत्र भवतः?

(ज) निष्ठासंज्ञायाः ससूत्रोदाहरणं प्रदेयम्?

(झ) षष्ठीविभक्तौ कथं कारकसंज्ञा न भवति?

२. **चतुर्णां** प्रश्नानामुत्तरं प्रदेयम् (तेषु एकस्य प्रश्नस्योत्तरं संस्कृतेन देवनागरीलिप्या च लेख्यम्)। 5×4=20

(क) द्वयोः शब्दयोः ससूत्रं रूपसिद्धिर्विधेया — देयम्, शिष्यः, कारकः, पाकः, चिकीर्षा।

(ख) द्वयोः सूत्रयोः व्याख्या लेख्या — कर्तुरीप्सिततमं कर्म, आधारोऽधिकरणम्, ऋहलोर्ण्यत् स्त्रियां क्तिन्।

(ग) एका टीका लेख्या — कर्तृसंज्ञा, करणम्, षष्ठीविभक्तिः।

(घ) अपादानसंज्ञाविधायकं सूत्रं किम्? अपादानमिति शब्दस्य व्युत्पत्त्यर्थौ व्याकरणदिशा पर्यालोच्यः।

(ङ) 'कर्तृकरणयोस्तृतीया' इति सूत्रेण कर्तरि करणे च कथं तृतीया विभक्तिर्भवति पर्यालोच्यताम्।

(च) रामः चन्द्रं पश्यति — इत्यस्य कर्मवाच्ये शिशुना जलं पीयते इत्यस्य कर्तृवाच्ये रूपान्तरं क्रियताम्।

(छ) उपपदविभक्तिः का? एकं सूत्रमुल्लिख्य सोदाहरणमालोच्यताम्।

३. **त्रयाणां** प्रश्नानामुत्तरं लेख्यम्। 10×3=30

(क) किं नाम अधिकरणम्? सोदाहरणं विस्तरशः पर्यालोच्यताम्।

(ख) 'क्रियान्वयि कारकम्' इत्युक्तिदिशा कारकं केन प्रकारेण क्रियया सहान्वयं प्राप्यते? तत्र सम्प्रदानकारकस्य सूत्रमुल्लिख्य विस्तरश आलोच्यताम्।

(ग) 'प्रातिपदिकार्थलिङ्गपरिमाणवचनमात्रे प्रथमा' इति सूत्रे विद्यमानानां पदानां पर्यालोच्या कार्या।

(घ) एकः प्रबन्धो लेख्यः संस्कृतेन देवनागरीलिप्या च —

१. स्वामिविवेकानन्दः

२. संस्कृतं सर्वभेषजम्

३. कान्तदर्शिनः कवयः

(ङ) आङ्गलभाषातः संस्कृतेन देवनागरीलिप्या च अनुवादः करणीयः।

(a) Health is the most valuable of all earthly possession and without it all the rest are nothing and can give us no happiness.

(b) Sister Nibedita came from a distant land and dedicated herself to the service of Mother India.

(c) Education is an admirable thing, but it is well to remember from time to time that nothing that is worth learning can be taught.

(d) Knowledge is power. Ignorance leads to misey. So, one should strive hard to acquire knowledge through discipline.

Vidyasagar University